

WETHOUDER DIJKSMA

ANNOTATIE LUCHTKWALITEIT I.V.M. BESTUURLIJK OVERLEG 7 STEDEN MET STAATSSECRETARIS (IenW) OP 27 SEPTEMBER 2018 OVER AANPASSING NSL

Amsterdam, 10 september 2018

5.1, 2, e 5.1, 2, e (beleidsadviseur luchtkwaliteit) -
5.1, 2, e @amsterdam.nl - 5.1, 2, e

Bijlagen:

- Agenda voor het bestuurlijk overleg van 27 september 2018, met daarbij als bijlagen:

1. Verslag bestuurlijk overleg 4 juni 2018
2. Kabinetsbesluit Aanpassing NSL 2018
3. Te ondertekenen bestuurlijke overeenkomst tussen Rijk en Amsterdam i.v.m. de cofinanciering van de maatregel *Subsidieregeling aanschaf elektrische taxi's Amsterdam*

Aanleiding voor het bestuurlijk overleg

Naar aanleiding van een uitspraak van de rechter inzake een kort geding van Milieudefensie cs tegen de Nederlandse Staat, past de Staat het *Nationaal Samenwerkingsprogramma Luchtkwaliteit* (NSL) aan. Het NSL vormt in ons land het juridisch toetsingskader voor luchtkwaliteit bij ruimtelijke projecten. De aanpassing van het NSL vindt plaats in overleg met zeven gemeenten (waaronder Amsterdam) waar nog sprake is van juridische knelpunten luchtkwaliteit. De aanpassing behelst dat in het NSL extra maatregelen van het rijk en de betrokken steden zijn opgenomen zodat er zo snel mogelijk een einde komt aan overschrijdingslocaties.

Voor Amsterdam gaat het om maatregelen waarover eerder al bestuurlijke besluitvorming heeft plaatsgevonden en waarvoor financiële dekking is geregeld. Deze keuze is destijds gemaakt door wethouder Choho met het oog op de bestuurswisseling. Op uw initiatief is er echter een maatregel toegevoegd, te weten een subsidieregeling om de aanschaf van elektrische taxi's te stimuleren (Besluit B&W van 27 juli 2018). Amsterdam krijgt hiervoor € 500.000,- aan cofinanciering en investeert zelf eenzelfde bedrag, zodat in totaal € 1 miljoen beschikbaar is voor deze maatregel. De maatregel loopt al vanaf 1 augustus 2018.

Met de aanpassing van het NSL beoogt het Kabinet ervoor te zorgen dat overal in ons land wordt voldaan aan de Europese normen voor luchtkwaliteit. Mocht de ontwikkeling van verbetering van de luchtkwaliteit in Amsterdam tegenvallen, dan biedt het coalitieakkoord voldoende aanknopingspunten om met nieuwe maatregelen te komen. Zo nodig kan worden overwogen om in dat geval om cofinanciering van het Rijk te vragen, want voldoen aan de normen is een gezamenlijke verantwoordelijkheid (rijk, provincies en gemeenten) en het is heel wel denkbaar dat Amsterdam voor bijvoorbeeld nieuwe milieuzones

(bebording, subsidieregelingen e.d.) meer geld nodig heeft dan nu wordt gereserveerd in het coalitieakkoord. Rijksgelden zouden in dat geval welkom zijn. (NB Niet duidelijk is of ook het lopende traject mogelijkheden tot cofinanciering biedt, het traject waarbij het rijk samen met de andere overheden en maatschappelijke organisaties momenteel het Schone Lucht Akkoord (SLA) aan het maken is.)

In het traject van het aanpassen van het NSL hebben Rijk en gemeenten intensief samen opgetrokken. Er hebben meerdere bestuurlijke overleggen plaatsgevonden. Het concept-kabinetsbesluit *Aanpassing Nationaal Samenwerkingsprogramma Luchtkwaliteit 2018* is samen met de *Nota van Antwoord* (naar aanleiding van de zienswijzeprocedure) voor de zomer 2018 aan de Eerste en Tweede Kamer toegezonden. Na consultatie van de beide Kamers wordt het Kabinetsbesluit in de tweede helft van 2018 definitief vastgesteld.

Op 27 september vindt het eerstvolgende bestuurlijk overleg plaats tussen de wethouders van de zeven betrokken gemeenten (G4 plus Eindhoven, Arnhem en Den Bosch) en de staatssecretaris. Het overleg vindt plaats in Den Haag (Ministerie, Rijnstraat), van 11.15 uur tot 12.15 uur. **5.1, 2, e** is behandelend ambtenaar en is voor ambtelijke ondersteuning van de wethouder aangemeld.

Agenda bestuurlijk overleg van 27 september 2018

Het ministerie maakt een agenda inclusief toelichting (zie bijlage). Hier beneden krijgt u telkens in *groen cursief lettertype* aandachtspunten mee:

1. Opening door de staatssecretaris- *Geen bijzonderheden*
2. Ter vaststelling verslag van het bestuurlijk overleg van 4 juni 2018 (bijlage 1) - *Geen bijzonderheden*
3. Terugblik Aanpassing NSL 2018 (bijlage 3, proces aanpsing NSL 2018) - *Geen bijzonderheden*
4. Vaststelling van de Aanpassing NSL 2018 door ondertekening van het Vaststellingsbesluit door de staatssecretaris (bijlage 4 (Kabinetsbesluit Aanpassing NSL 2018) en bijlage 4a (maatregelenlijst) en bijlage 5 (Vaststellingsbesluit tbv Staatscourant))- *Geen bijzonderheden. Het eerder gegeven Amsterdamse commentaar is verwerkt. Het is de bedoeling dat het Vaststellingsbesluit op 28 september wordt gepubliceerd in de Staatscourant.*
5. De ondertekening van de bestuurlijke overeenkomsten met vijf steden over cofinanciering van enkele maatregelen van de Aanpassing NSL 2018 (bijlage 6) - *voor Amsterdam gaat het om de ondertekening (aan tafel) van een bestuurlijke overeenkomst in verband met de cofinanciering door het rijk van de maatregel **Subsidieregeling aanschaf elektrische taxi's Amsterdam**. Voor Amsterdam zijn aan ondertekening van de bestuurlijke overeenkomst geen nieuwe financiële consequenties verbonden, want eerder is al geregeld dat de gemeente voor deze maatregel een bedrag van € 500.000,- beschikbaar stelt (Besluit B&W van 27 juli 2018). Ondertekening is vooral voor het Rijk van belang in verband met de cofinanciering. U bent op 25 september door*

het college gemachtigd om de bestuurlijke overeenkomst te ondertekenen.

6. Met elkaar vooruitblikken mbt het NSL (zie ook bijlage 3) – De verwachting is dat de nieuwe monitoringsresultaten van het RIVM gaan laten zien dat er in Amsterdam nog enkele knelpunten luchtkwaliteit zijn. De luchtkwaliteit is licht verslechterd waardoor vergeleken met het voorgaande jaar er drie knelpunten zijn bijgekomen. De voorlopige monitoringsresultaten laten de volgende negen knelpunten zien: Prins Hendrikkade, Zuidelijke IJ-tunnelmond, Weesperstraat, JD Meijerplein, Amsteldijk, Stadhouderskade, Valkenburgerstraat (nieuw in 2018), Wibautstraat (nieuw in 2018) en Nassaukade (nieuw in 2018). Deze informatie wordt pas begin november openbaar door aanbidding monitoringsrapportage door staatssecretaris aan Eerste en Tweede Kamer. Volgens de verwachtingen zullen alle 9 knelpunten in 2020 zijn opgelost. In deze verwachtingen is geen verandering gekomen. Zodra de monitoringsresultaten definitief zijn wordt u – voor openbaarmaking – geïnformeerd en met daarbij een toelichting voor de Amsterdamse situatie.
7. Vooruitblikken naar bestuurlijk traject Schone Lucht Akkoord (SLA): toelichting door de staatssecretaris en discussie – *Naast de aanpassing van het NSL werkt het rijk momenteel aan nog een ander landelijk actieplan - het Schone Lucht Akkoord (SLA) - dat wordt opgesteld samen met onder andere provincies en de grotere steden, waaronder Amsterdam. Het SLA richt zich niet alleen op het oplossen van de lokale knelpunten maar kijkt breder en ook verder in de tijd. Het Kabinet beschouwt het SLA als een opmaat voor het beleid in de toekomst waarin gezondheid meer centraal zal staan. Bij het opstellen van het plan wordt rekening gehouden met het recente advies van de Gezondheidsraad, waarin onder meer het streven naar voldoen aan de WHO advieswaarden Luchtkwaliteit (die strenger zijn dan de Europese grenswaarden) wordt bepleit. Het opstellen van het SLA wordt volgend voorjaar afgerond. Op dit moment is er nog geen concreet concept van het SLA beschikbaar. Amsterdam kan de maatregelen die voortvloeien uit het coalitieakkoord opnemen in het SLA. Discussiepunt is onder andere de vraag of het rijk extra middelen ter beschikking gaat stellen voor op te nemen maatregelen in het SLA.*

BIJLAGE

Situatie Amsterdam m.b.t. luchtkwaliteit: nog enkele knelpunten stikstofdioxide (NO₂)

Amsterdam kent al enige jaren geen enkele overschrijding meer van de jaargemiddelde Europese grenswaarde voor fijn stof, maar nog wel een paar locaties waar de Europese jaargemiddelde grenswaarde voor stikstofdioxide wordt overschreden. De laatste jaren is sprake van een trendmatige verbetering van de luchtkwaliteit in Amsterdam, zowel volgens de landelijke berekeningen van het RIVM als volgens de metingen van de Amsterdamse GGD, zij het dat de metingen van de GGD de laatste twee jaren een stagnatie (geen verslechtering, geen verbetering) laten zien. Deze stagnatie is volgens de GGD mogelijk het gevolg van de sterke economische groei.

In 2016 kende Amsterdam 23 knelpunten stikstofdioxide, verspreid over 6 locaties: Stadhouderskade, Amsteldijk, Weesperstraat, 5.1, 2, e Meijerplein, Prins Hendrikkade en zuidelijke IJtunnelmond. De gemeente heeft de afgelopen jaren niet stil gezeten. Om de Amsterdamse knelpunten luchtkwaliteit versneld op te lossen, is in juni 2016 besloten tot een aanvullend maatregelenpakket, getiteld *Schone Lucht voor Amsterdam: op weg naar een uitstootvrij 2025*. De uitvoering van deze maatregelen is in 2017 gestart, maar het leeuwendeel is per 1 januari 2018 in werking getreden. Mede op grond van de landelijke monitoring van het NSL, zoals die in opdracht van het Rijk door het RIVM wordt uitgevoerd, heeft TNO berekend dat Amsterdam in zichtjaar 2018 geen lokale knelpunten meer heeft. (NB TNO heeft in opdracht van het Rijk hierover een rapport opgesteld - *Inschatting van effecten van gemeentelijke maatregelen voor reductie NO₂ concentratie op knelpunten*.)

In een eerdere knelpuntenanalyse heeft TNO niet alleen gekeken naar de jaargemiddelde Europese grenswaarde voor stikstofdioxide (40,5 microgram per kubieke meter), maar ook naar lagere waarden. Deze exercitie liet zien dat Amsterdam in 2020 geen enkel toetspunt kent met jaargemiddelde waarden boven de 38 microgram NO₂ per kubieke meter. Met andere woorden, er is een zekere robuustheid in de analyse ingebouwd ten aanzien van het voldoen aan de Europese grenswaarde: Amsterdam voldoet naar verwachting in 2020 overal ruim aan deze grenswaarde. Maar er kunnen zich altijd tegenvallers voordoen, bijvoorbeeld met betrekking tot daadwerkelijke emissies. Mochten dergelijke tegenvallers zich de komende periode daadwerkelijk voordoen (dat wordt voor het eerst duidelijk bij de eerstvolgende publicatie van de landelijke monitoringsrapportage van het RIVM in het najaar) dan zullen de gezamenlijke overheden daarmee verder aan de slag gaan.

Om de luchtkwaliteit in een stad als Amsterdam substantieel verder te verbeteren is de komende jaren een stevige inzet noodzakelijk van zowel de rijksoverheid en de Europese Unie (ruim tweederde van de vervuilde lucht in Amsterdam is afkomstig van buiten de gemeentegrenzen) als de gemeente Amsterdam. Het aanpakken van de achtergrondconcentratie levert een belangrijke bijdrage aan het verbeteren van de luchtkwaliteit in Amsterdam en daarbuiten. Het nieuwe coalitieakkoord biedt voldoende aanknopingspunten om de lucht in onze stad gezonder te maken. Het is staand Amsterdams beleid om de luchtkwaliteit te verbeteren tot beneden de EU-normen omdat op grond van

wetenschappelijke onderzoeken bekend is dat deze normen onvoldoende bescherming bieden tegen schadelijke effecten op de gezondheid. Het vorige college (Agenda Duurzaamheid; vastgesteld door B&W op 11 maart 2015) heeft reductiedoelstellingen geformuleerd voor roet en NO₂. Veel andere gemeenten en het Rijk kiezen voor een soortgelijke lijn en streven daarbij naar het op termijn voldoen aan de WHO advieswaarden voor luchtkwaliteit.